

Socialdepartementet

s.remissvar@regeringskansliet.se
paula.ericson@regeringskansliet.se

Stockholm 2021-05-06

**REMISSYTTRANDE;
Ändringar i begränsningsförordningen avseende allmänna
sammanskomster och offentliga tillställningar
(Ert diarienummer S2021/01524)**

Visita är bransch- och arbetsgivarorganisation för den svenska besöksnäringen. Visita samlar ca 5 435 medlemsföretag med runt 8 070 arbetsställen, huvudsakligen hotell, restauranger, caféer, nöjesrestauranger, cateringföretag, konferensanläggningar, spa, campingföretag, vandrarhem, skidanläggningar, nöjes- och djurparker, turistbyråer samt turist- och eventföretag. Visita tecknar branschens kollektivavtal och är en medlemsorganisation i Svenskt Näringsliv. Som branschorganisation hjälper Visita företagen att växa och utvecklas och är besöksnäringens företrädare i politiska frågor.

Visita har tagit del av rubricerat förslag och får härmed inkomma med följande.

YTTRANDE

Förslagen i promemorian

Socialdepartementet remitterade i februari 2021 promemorian Ändringar i begränsningsförordningen (S2021/01524) med förslag på ändringar i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19. I promemorian angavs att ändringarna avseende allmänna sammankomster och offentliga tillställningar skulle träda i kraft när smittläget tillåter det.

Folkhälsomyndigheten har till regeringen lämnat förslag på olika deltagartak som myndigheten anser bör gälla vid olika typer av arrangemang och när ändringarna bör träda i kraft. Efter beredning av remissvaren och de ytterligare underlag som inkommit från Folkhälsomyndigheten föreslår Socialdepartementet nu att de ändringar som har remitterats, kompletterat med de deltagartak som Folkhälsomyndigheten föreslagit, ska träda i kraft den 17 maj 2021. Detta dock under förutsättning att smittläget och läget i hälso- och sjukvården tillåter det.

I jämförelse med det förslag som tidigare har remitterats innehåller förslaget ett ytterligare deltagartak för arrangemang som anordnas utomhus med sittande deltagare. Justeringar har gjorts för att säkerställa att nöjes- och temaparker med tivolianordningar som t.ex. vattenrutschkanor och rodelbanor endast regleras av bestämmelsen som gäller för nöjes- och temaparker. Justeringar har också gjorts för att klargöra att regleringen omfattar utrymmen såväl inomhus som utomhus. Det har även förtydligats att deltagartaken gäller de deltagare som samtidigt besöker ett arrangemang respektive de idrottsutövare vid motionslopp eller liknande idrottstävlingar som samtidigt befinner sig i start-, tävlings- och målområde.

I övrigt har endast redaktionella ändringar gjorts i förhållande till tidigare remitterat förslag.

Socialdepartementets förslag beträffande allmänna sammankomster och offentliga tillställningar innebär följande.

Den som anordnar en allmän sammankomst eller offentlig tillställning ska begränsa antalet deltagare i lokaler och avgränsade områden eller utrymmen som anordnaren disponerar på ett sätt som är säkert från smittskyddssynpunkt.

Antalet deltagare som samtidigt besöker en allmän sammankomst eller offentlig tillställning får dock högst uppgå till

1. åtta deltagare om sammankomsten eller tillställningen anordnas inomhus,
2. 50 deltagare om sammankomsten eller tillställningen anordnas inomhus och deltagarna anvisas en sittplats,
3. 100 deltagare om sammankomsten eller tillställningen anordnas utomhus, och
4. 500 deltagare om sammankomsten eller tillställningen anordnas utomhus och deltagarna anvisas en sittplats.

För idrottstävlingar utomhus i form av motionslopp eller liknande ska inte begränsningen i punkten 3 ovan gälla. Vid sådana tillställningar får i stället antalet idrottsutövare som samtidigt befinner sig i start-, tävlings- och målområdet sammanlagt uppgå till högst 150. En allmän sammankomst som hålls för religionsutövning med anledning av dödsfall ska oavsett kraven i första och andra styckena alltid få ha 20 deltagare.

Det föreslås också att marknader och stadigvarande tivolinöjen som är offentliga tillställningar inte ska omfattas av förordningens bestämmelser om begränsning av allmänna sammankomster och offentliga tillställningar utan att dessa verksamheter ska regleras särskilt.

Visitans synpunkter på förslagen

Olika restriktioners påverkan på företagen i besöksnäringen

Företagen i besöksnäringen – restauranger, hotell, konferensanläggningar, nöjesparker, nattklubbar, skidanläggningar och campingplatser m.m. – har drabbats oerhört hårt till följd av coronapandemin och de restriktioner som redan har införts i samband med denna. Särskilt hårt har företagen drabbats av restriktionerna i lagen (2020:526) om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen med anslutande föreskrifter och allmänna råd (HSLF-FS 2020:37) från Folkhälsomyndigheten med bl.a. nu gällande krav att alla serveringsställen ska stänga för förtäring på stället kl. 20.30 och att gäster måste sitta en och en på serveringsställen i anslutning till handelsplatser, förordningen (2020:114) om förbud mot att hålla allmänna sammankomster och offentliga tillställningar samt den tidigare gällande förordningen (2020:956) om tillfälligt förbud mot servering av alkohol.

Sedan den 24 november 2020 gäller härutöver en huvudregel om att allmänna sammankomster och offentliga tillställningar med fler än åtta deltagare tills vidare inte får hållas inom Sverige. Denna reglering finns numera i förordningen (2021:8) om särskilda begränsningar för att förhindra spridning av sjukdomen covid-19. Det tidigare gällande undantaget från deltagarbegränsningen vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som hålls på serveringsställen som omfattas av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder har upphört. Undantaget för så kallade arrangemang med sittande publik och möjligheten att då tillåta högst 300 deltagare kvarstår däremot i förordningen. Vid allmänna sammankomster för religionsutövning som hålls med anledning av dödsfall – det vill säga begravningar – får antalet deltagare vara högst 20.

Härutöver har länsstyrelserna i landet samstämmt meddelat föreskrifter om en begränsning till högst åtta deltagare vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar inom länet, även vid så kallade arrangemang med sittande publik.

Begränsningarna av antalet deltagare vid offentliga tillställningar har i praktiken medfört ett näringsförbud för bl.a. landets tivolinöjen, som är att betrakta som offentliga tillställningar enligt ordningslagen.

Visita är helt och fullt på det klara med att människors hälsa alltid måste sättas i främsta rummet och vi har mycket stor respekt och förståelse för att olika typer av åtgärder måste vidtas för att motverka spridningen av covid-19. I detta ligger också att förändringar kan komma att behöva ske och ytterligare åtgärder vidtas beroende på hur smittspridningen utvecklas. Visita och våra medlemsföretag har nu i drygt ett års

tid vidtagit en mängd åtgärder för att bidra till att motverka smittspridning och för att efterleva de restriktioner som gäller och vi ser detta som en självklar och viktig uppgift.

Det företagen nu så akut behöver – och har behövt under en längre tid – är i första hand rimliga förutsättningar att bedriva sina verksamheter på ett så normalt och fungerande sätt som möjligt. De restriktioner som har införts i samband med coronapandemin innebär för de flesta av Visitas medlemsföretag mycket allvarliga begränsningar i och i vissa fall ett fullständigt omöjliggörande av driften av verksamheten, dvs. i praktiken ett näringsförbud.

Visita har under lång tid framfört att det måste vara högt prioriterat att lätta på eller helt upphäva de restriktioner som finns så snart det bedöms vara möjligt och rimligt ur ett smittskyddsperspektiv. Det behövs i det sammanhanget också en konkret och tydlig plan framåt från såväl politiken som från myndigheterna samt ett aktivt arbete i dialog med näringen för när och hur sådana förändringar ska ske, så att företagen successivt och under ansvarstagande former kan återstarta sina verksamheter och bidra till sysselsättning.

Visita har en pågående dialog med såväl Folkhälsomyndigheten som Socialdepartementet beträffande dessa frågor och vi ser tydligt vikten av att utöka och intensifiera denna dialog för att löpande och regelbundet klarlägga hur vi och våra medlemsföretag på bästa sätt kan bidra till att lättnader i restriktioner kan ske snarast möjligt.

Restriktioner får inte vara mer ingripande än nödvändigt och behovet av dem måste omprövas löpande

Visita vill återigen – som vi gjort under hela denna pandemi – betona den stora vikten av att nödvändigheten av olika typer av restriktioner samt omfattningen av och innehållet i dem alltid övervägs mycket noggrant. Mer omfattande och långtgående restriktioner än vad som verkligen bedöms vara nödvändigt och proportionerligt för att motverka smittspridning måste undvikas. Och på motsvarande sätt som det måste ske en noggrann avvägning av behovet av införande av olika restriktioner är det av stor vikt att de också bedöms och omprövas löpande.

Så snart regler som på olika sätt begränsar eller hindrar verksamheterna inte längre kan motiveras måste de också upphävas.

Allmänna sammankomster och offentliga tillställningar

Visita ser det som i grunden positivt att begränsningar av allmänna sammankomster och offentliga tillställningar som är anpassade efter verksamheternas olika förutsättningar att bedrivas på ett smittskyddssäkert sätt föreslås.

Visita anser att det tidigare gällande undantaget från begränsningen av antalet deltagare vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar på serveringsställen som omfattas av lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och Folkhälsomyndighetens föreskrifter i anslutning till den lagen bör återinföras. Regeringen införde undantaget eftersom den ansåg att det var orimligt att samma verksamhet skulle behöva förhålla sig till olika regelverk beroende på vilka aktiviteter som pågår i lokalerna. Visita välkomnade regeringens införande av det aktuella undantaget. Det finns ingen begränsning i hur många gäster som får befinna sig på ett serveringsställe, eftersom exempelvis en restaurang i sig inte utgör en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning. Däremot ska distansering m.m. ombesörjas i enlighet med bestämmelserna i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och Folkhälsomyndighetens föreskrifter i anslutning till den lagen. Om det däremot sker ett uppträdande på serveringsstället – till exempel genom en musikartist eller någon form av show – kan det enligt nu gällande regler handla om ett arrangemang som omfattas av begränsningen till åtta deltagare, under förutsättning att arrangemanget riktar sig till allmänheten. Det saknar varje form av logisk hållbarhet att ett serveringsställes begränsningar i antalet deltagare/gäster/besökare och därmed möjligheten att bedriva sin verksamhet ska påverkas på detta sätt genom att exempelvis en artist stiger upp på scenen i lokalen. Ett sådant uppträdande kan rimligen inte heller anses påverka spridningen av covid-19, utan det viktiga och avgörande i det avseendet är att serveringsstället följer bestämmelserna i lagen om tillfälliga smittskyddsåtgärder på serveringsställen och Folkhälsomyndighetens föreskrifter och allmänna råd i anslutning till den lagen.

I en situation där företag inom besöksnäringen har ett enormt behov av lättnader för att kunna bedriva sina verksamheter och återskapa arbetstillfällen för såväl sina egna medarbetare som kulturarbetare bör ändringar omgående ske i nu angivet avseende.

Som Visita tidigare har framfört anser vi att det är viktigt att deltagartaken sätts generöst – dvs. inte begränsas mer än absolut nödvändigt – och att det viktiga torde vara att bestämmelserna om att den som anordnar en allmän sammankomst eller en offentlig tillställning ska begränsa antalet deltagare i lokaler och avgränsade områden eller utrymmen utomhus som anordnaren disponerar på ett sätt som är säkert från smittskyddssynpunkt och övriga bestämmelser om motverkande av smittspridning vid sådana arrangemang följs. Det måste undvikas att statiska deltagartak som inte tar hänsyn till exempelvis storleken på lokaler eller utrymmen utomhus även fortsatt i praktiken omöjliggör för verksamheterna att genomföra allmänna sammankomster och offentliga tillställningar. Mot denna bakgrund anser vi att de föreslagna begränsningarna alltså är mycket problematiska, eftersom de inte skiljer på storleken på olika lokaler och utrymmen utan anger bestämda maxantal oavsett arrangemangets fysiska förutsättningar.

Begränsningar av antalet deltagare vid allmänna sammankomster och offentliga tillställningar innebär en långtgående inskränkning i bl.a. den grundlagsskyddade mötesfriheten och näringsfriheten och i praktiken innebär de också att många kulturutövare och företag hindras att utöva sin näringsverksamhet. Det är av största vikt att smittskyddsläget följs noggrant och att det löpande övervägs vilka alternativa åtgärder som skulle kunna aktualiseras. Begränsningarna måste omprövas kontinuerligt och så snart det bara är möjligt upphävas eller ändras för att inte gälla längre eller omfatta annat än det som är nödvändigt.

Stadigvarande tivolinöjen

Visita välkomnar mycket starkt förslaget att stadigvarande tivolinöjen inte ska omfattas av begränsningen av antalet deltagare i 3 kap. begränsningsförordningen utan att dessa i stället ska hanteras som andra nöjesparker och liknande parker. Det är av största vikt att stadigvarande tivolinöjen inte har ett fixerat deltagartak utan i stället tillåts bedriva sina verksamheter på ett säkert sätt med beaktande av de föreslagna bestämmelserna om smittskyddsåtgärder för tivolinöjen, nöjesparker, djurparker, temaparker och liknande anläggningar

Till Visitas medlemsföretag hör bland annat Sveriges största tivolinöjen inom Svenska Nöjesparksföreningen. Exempelvis Gröna Lund och Liseberg tvingades helt stänga sina verksamheter under 2020, till följd av rådande restriktioner och begränsningen av antalet deltagare vid offentliga tillställningar. Detta har medfört katastrofala ekonomiska konsekvenser för verksamheterna och lett till att ett mycket stort antal arbetstillfällen – inte minst för unga och utlandsfödda – har gått förlorade. Regleringen av högsta tillåtna antal deltagare på dessa tivolinöjen, som utgör offentliga tillställningar i ordningslagens mening, har framstått som oproportionerlig och uppenbart orimlig. Detta inte minst mot bakgrund av de påtagligt stora ytor utomhus som dessa verksamheter bedrivs på och de långtgående och omfattande program för att motverka smittspridning som verksamheterna har utarbetat. Att nu skyndsamt möjliggöra för dessa verksamheter att bedriva sina verksamheter med beaktande av smittskyddsåtgärder – på samma sätt som de flesta andra företag kan – är helt nödvändigt.

Det är sedan lång tid högst akut att genomföra de föreslagna förändringarna beträffande tivolinöjen. Företagen på detta område behöver klart besked snarast – eller skulle rättare sagt ha behövt det för länge sedan – om när det föreslagna regelverket och lättnaderna kan träda i kraft. Ett genomförande av den föreslagna ändringen skulle också medföra att konkurrensneutrala förutsättningar uppnås mellan alla parker – exempelvis djurparker och stadigvarande tivolinöjen – vilket i sig också är av stor vikt att det sker skyndsamt.

Begränsningar måste åtföljas av direkt stöd till företagen

Visita vill framhålla att det redan nu föreligger ett mycket stort och akut behov av att förlänga, förbättra och utöka olika statliga stödåtgärder för företagen i besöksnäringen, för att stötta dem igenom krisen och rädda arbetstillfällena. Om begränsningar av verksamheter fortsatt sker genom exempelvis föreskrifter av olika slag kommer det att ytterligare drabba dessa enormt hårt och omedelbart. Det är då också ofrånkomligt att de redan drabbade företagen i än högre grad kommer att behöva ännu mer omfattande, förbättrat och förlängt ekonomiskt stöd.

De stödåtgärder som hittills har införts har haft uppenbart svårt att nå ut till företagen i besöksnäringen och efter att olika typer av restriktioner den senaste tiden har skärpts ytterligare är läget än mer akut. Sverige står inför en reell risk för massarbetslöshet, inte minst bland unga och utlandsfödda, mot bakgrund av hur restriktionerna slår mot besöksnäringen.

Det är – för att rädda jobb och företag från ytterligare förödande konsekvenser – helt nödvändigt att ett stödsystem som även omfattar sådana eventuella begränsningar som Socialdepartementet nu föreslagit ska gälla under ytterligare tid.

Företagen har nu levt med begränsningar i rätten att hålla sina verksamheter öppna och att bedriva dem på ett normalt sätt under lång tid. Då dessa näringsförbud bygger på beslut från staten behöver självklart staten kompensera företagen fullt ut för det intäktsbortfall som förbudet att hålla serveringsställena öppna för förtäring på stället har medfört. Det behöver omgående införas ett direkt stöd till företagen där dessa ges 100 procents ersättning för de intäktsbortfall som skett till följd av restriktionerna. Ett sådant stöd bör gälla retroaktivt, börja betalas ut omgående och finnas kvar under hela den period då begränsningar gäller.

Med vänlig hälsning

Jonas Siljhammar
VD

Stefan Lundin
Chefsjurist